

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 29

La sessió s'obre a les deu del matí i vuit minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat dels vice-presidents primer i segon, del secretari segon, de la secretària tercera i del secretari quart. Assisteixen la Mesa l'oficial major i el lletrat Sr. Sol.

Al banc del Govern seuen els consellers d'Economia i Finances, de Cultura, de Treball, de Comerç, Consum i Turisme i de Benestar Social.

Ordre del dia

—Punt únic: Debat sobre l'Informe al Parlament de Catalunya emès pel Síndic de Greuges (any 1992) (Regs. 8984 i 9347).

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.
Silenci.

Abans d'entrar en l'ordre del dia, em plau dirigir una salutació de benvinguda als nous diputats del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, l'illustre senyor Francesc Iglésias i Sala, il·lustre senyora Araceli Vendrell i Gener i l'illustre senyor Antoni Jordà i Novas, que substitueixen els il·lustres senyors Joaquim Molins i Amat, Ramon Camp i Batalla, i Sánchez i Llibre.

Aquesta presidència proposa guardar un minut de silenci en memòria de l'illustre senyor Josep Andreu i Abelló, que fou diputat d'aquest Parlament l'any 1932 i en la legislatura de 1980.

(La cambra serva un minut de silenci.)

Moltes gràcies.

Aquesta sessió tindrà un únic punt de l'ordre del dia, que és la seqüència en la qual es descabdellarà, d'acord amb l'article 144.3 del Reglament, la tramitació parlamentària de l'informe anual del Síndic de Greuges.

Té la paraula, l'honorable senyor Anton Cañellas i Balcells, síndic de Greuges, per presentar un resum del seu informe.

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES (Anton Cañellas): Molt honorable president, il·lustres membres de la Mesa, il·lustres diputades, il·lustres diputats, comparec en el dia d'avui, per primera vegada, davant de tots vostès per informar de l'actuació del Síndic de Greuges durant un exercici, el de l'any 1992.

Les meves primeres paraules, igual que vaig fer en l'Informe que tenen a les mans i en la meva presa de possessió, vull que siguin de reconeixement a la tasca que l'honorable senyor i benivolgut amic Frederic Rahola i Despona va realitzar al capdavant de la institució del Síndic de Greuges.

La seva gran qualitat humana, a la qual vam retre homenatge el passat dia 17 de maig en aquest Parlament, sota la presidència del seu molt honorable president, i la seva dedicació han fet possible que avui Catalunya tingui en el Síndic de Greuges una institució consolidada i de prestigi.

Això que he dit, l'afecte dels ciutadans que es va saber guanyar al llarg de la seva vida de servei a Catalunya, així com també el respecte de les altres institucions similars a l'Estat, ho va palesar tant la nombrosa assistència ciutadana en aquell acte com la presència de la pràctica totalitat dels titulars de les institucions equivalents al Síndic de Greuges esteses per la geografia de l'Estat.

Havent de retre comptes de l'activitat de la institució en el que per dissort ha estat l'últim informe del segon mandat del síndic Rahola, tot assumint la gran responsabilitat d'informar d'unes actuacions en les quals no he pres part, he pretès que l'Informe que els presento fos fidel a l'esperit que va presidir l'actuació de la institució i el tarannà dels seus informes al Parlament.

És per això que hem mantingut l'estructura de dos llibres que es va adoptar per primera vegada en l'Informe de l'any 1989, i per aquestes mateixes raons, el llibre segon no fa noves consideracions sinó que recorda les formulades als darrers anys.

Com vaig assenyalar en la compareixença davant la Comissió parlamentària, el 29 d'abril passat, l'activitat que l'Informe pretén relatar —i de la qual hem extret les conclusions a què s'arriba— és la que es dedueix de la documentació assumida a partir de la meva presa de possessió, el passat 5 de febrer. En esmentar aquest fet, aprofito l'ocasió per recordar la bona tasca duta a terme per l'anterior síndic adjunt durant els més de dos mesos que va haver d'assumir interinament les funcions de síndic de Greuges.

Com els deia, senyores diputades, senyors diputats, hem mantingut l'estructura dels informes anteriors. El llibre primer, dividit en tres parts, dóna compte de les 2.492 actuacions de la institució iniciades durant l'any 1992, sistematitzades en seccions temàtiques, conclusions i annexos estadístics. Les seccions temàtiques corresponen a les gran àrees de classificació de les queixes que els ciutadans ens plantegen, segons una classificació que tots vostès ja coneixen.

Si em permeten recordar, les previsions reglamentàries que regulen les relacions del Parlament amb el Síndic de Greuges articulen la compareixença del síndic de forma substancialment diferent segons que es tracti de comparèixer davant del Ple o de la Comissió. L'article 144.2 del Reglament del Parlament preveu que en la reunió de la Comissió els grups parlamentaris, després de l'exposició inicial del síndic, puguin formular-li preguntes o demanar-li aclariments. En canvi, l'article 144.3, que regula el procediment de la presentació davant del plenari, estableix que un cop el síndic finalitza les seves exposicions s'ha d'absentar del Saló de Sessions perquè els grups fixin llur posició.

El diferent tractament reglamentari d'una reunió i de l'altra fa pensar que l'exposició inicial, que em correspon fer avui, també ha de ser diferent. La presentació davant de la Comissió sembla exigir un major grau de detall, atès que és el moment del procediment parlamentari escaient per tal que el cos legislatiu conegui les actuacions del Síndic davant de les diverses qüestions que se li han suscitat. En la

sessió plenària, en canvi, l'Informe ja és prou conegut pels grups parlamentaris i és a aquests a qui correspon la iniciativa de fixar la seva posició en relació amb l'Informe presentat. Al mateix temps, la presentació de propostes de resolució no és prevista en aquest debat com a conseqüència de la previsió d'autonomia en l'exercici de les funcions del Síndic establerta en l'article 9 de la Llei reguladora de la institució, però això no impedeix, evidentment, que els grups presentin en el futur aquelles iniciatives legislatives que estimin convenientes atesa la informació que el Síndic, com a comissionat del Parlament, els ha traslladat.

Les previsions reglamentàries de la sessió d'avui ens mouen a sotmetre a la seva consideració unes quantes reflexions de caràcter general que se sustenten en l'Informe; una sobre l'actuació del Síndic i altres sobre el funcionament de les administracions públiques i sobre aquelles situacions en què l'actuació dels poders públics és, en opinió nostra, més urgent.

Primerament i en relació amb l'actuació del Síndic, quan els mitjans de comunicació social, en exercici de la seva important missió al servei de la nostra societat, es fan ressò de les manifestacions d'aquesta institució, cosa per la qual els estem agraïts en la mesura que són el primer canal de difusió de la nostra activitat, se'n podria treure la conclusió, a vegades, que les administracions públiques i els serveis públics són inoperants perquè es posa l'accent en les seves situacions irregulars o mancances.

Aquesta conclusió sense cap matís seria errònia. Per tal de valorar en la mesura justa el nostre informe, cal recordar que els ciutadans que s'adrecen al Síndic ho fan per posar de manifest actuacions que en opinió seva no són correctes i vulnereu els seus drets. Ningú no ens escriu o es presenta a la nostra seu per dir-nos que un servei públic ha millorat o que ha estat tractat amb diligència per una administració. El nostre camp d'actuació es circumscriu, doncs, a les eventuais patologies en el funcionament de les administracions públiques. Essent així les coses, si algun dia el Síndic s'adreçava a un alcalde o a un conseller per felicitar-lo pels serveis que són de responsabilitat seva provocaria perplexitat, i segurament, més que a ningú, a l'altre, al mateix alcalde, al mateix conseller, que pensarien amb raó que aquesta no és la missió del Síndic. És per això que en aquest dia i des d'aquesta tribuna he de dir que ni se'ns plantegen totes les actuacions, diguem-ne, patològiques de les administracions ni, per descomptat, la majoria de les actuacions administratives es poden qualificar sota el concepte de mala administració. Però també he de subratllar que hi continua havent alguns supòsits de mala administració i de vulneració de drets fonamentals.

Fetes aquestes consideracions prèvies, em referiré, per no abusar de la seva paciència, a tres qüestions. La primera, l'eficàcia en l'actuació de les administracions com a justificació de la seva existència; segon, els conflictes presents i els conflictes que es poden produir en el futur per raó de les aportacions econòmiques que coactivament els poders públics demanen a la societat, i tercer, també faré esment d'al-

guns dels àmbits de l'acció pública en què a la llum de les queixes rebudes i de les actuacions efectuades l'any 1992 és més urgent una major atenció, un canvi de criteri o una superior dotació de mitjans.

Quant al primer punt, la configuració de l'Administració com a instrument al servei de l'interès general exigeix de dotar-la d'un seguit de potestats exorbitants, i aquestes potestats han de ser utilitzades tot respectant un procediment que es configura com a garantia de la legalitat i de l'encert de la decisió. Però les potestats s'atorguen per ser exercides i s'habilita l'Administració a actuar amb eficàcia. La tensió dialèctica entre llibertat i autoritat en què es mou l'acció administrativa ha estat objecte de comentaris amb altres informes i també en aquest Informe ens hi referim.

Tanmateix, en aquesta ocasió volem destacar una altra tensió: la tensió entre eficàcia i ineficàcia. La frustració del ciutadà que acudeix a les administracions per ser restablert en el seu dret i que es troba amb la inactivitat o la inoperativitat administrativa alimenta la desconfiança en els valors que es prediquen com a essencials en el nostre sistema de convivència i en les seves institucions. El complex aparell burocràtic es posat en qüestió pel ciutadà quan, a tall d'exemple, les administracions manifesten timidesa a l'hora de fer executar les obres imposades als propietaris d'habitatges per tal de garantir la seva seguretat o la seva salubritat; o bé quan les infraccions urbanístiques consistentes en construccions contràries al planejament acaben consolidant-se o, encara, quan persisteixen les molèsties ocasionades per les activitats classificades malgrat les denúncies dels qui les pateixen.

Com vaig manifestar davant la Comissió Parlamentària del Síndic de Greuges, cal estar alerta davant la inexecució de mesures legalment adoptades en vista a restablir les previsions d'ordenament jurídic, el respecte del qual és, en definitiva, el fonament de la pau i de la convivència social. En conclusió creiem que s'ha de prosseguir la millora dels estàndards d'eficàcia de les nostres administracions públiques, cosa que encara que no exempta de dificultat és perfectament possible.

Em referiré, en segon lloc, a la sempre tensa relació entre les necessitats financeres de les administracions públiques, necessitats creixents, i la pressió fiscal també en augment i sovint no ben acceptada pels ciutadans. Hem volgut assenyalar en el nostre Informe que trobar un punt d'equilibri en aquesta qüestió és un dels reptes per als poders públics i un dels més difícils de respondre en el moment present. Com vostès saben prou, administrar en qualsevol àmbit, públic o privat, significa destinar recursos limitats a satisfer necessitats eventualment il·limitades. En èpoques de crisi econòmica les necessitats augmenten i alhora els recursos disminueixen, amb la qual cosa la dificultat de la tasca d'administrar encara és més gran i difícil.

L'augment de la despesa pública està condicionat per les constants demandes ciutadanes perquè s'atengui més i més necessitats en la recerca d'una societat més justa. En aquesta situació la percepció que tenim de l'estat d'opinió de la

ciutadania arran de les queixes que rebem en relació amb les exaccions tributàries ens fa insistir, una vegada més, en la necessitat d'explicar amb profusió als ciutadans la despesa pública i les raons que aconsellen d'imposar qualsevol nou ingrés públic i de tot increment significatiu de la pressió fiscal. L'atribució legal als representants legítimament elegits de la facultat de decidir les càrregues fiscals que els ciutadans han de suportar ha de ser exercida no sols amb respecte als principis constitucionals de capacitat econòmica, justícia, igualtat i progressivitat, sinó també pedagògicament, tot recordant de forma entenedora la vinculació entre despeses i ingressos. Cal en aquest espai un major esperit de solidaritat i de participació.

Finalment, com he dit abans, citaré alguns d'aquells àmbits en què els canvis en l'acció pública ens semblen avui més urgents. Entenem que cal adoptar mesures que agilitin el procediment burocràtic que afecta els ciutadans que fan objecció de consciència a la prestació del servei militar, tot reduint el temps que transcorre des d'aquesta manifestació fins a l'inici de la prestació social substitutòria. Però no es tracta tan sols de millorar els mecanismes de gestió, sinó que la normativa ha d'emparar que l'objecció de consciència és el reconeixement de la llibertat de la pròpia consciència que ni l'Estat, ni la utilitat pública no poden violentar. En aquest sentit és necessari adaptar la normativa a la realitat social i deixar de tractar com a excepcional allò –l'objecció de consciència– que ja no ho és.

Pel que fa a la situació dels ciutadans estrangers en el nostre país, lamentablement, hem hagut de dir que la prevenció davant dels qui són diferents, sovint latent en la consciència social, ha esclatat esporàdicament en manifestacions xenòfobes. El caràcter sortosament minoritari d'aquestes manifestacions no ens pot fer oblidar que no s'hi pot restar indiferent i que s'han de combatre de forma decidida, atès que poden ser el germen d'actituds racistes de trista memòria. La proliferació d'actes violents contra membres de minories ètniques o contra immigrants estrangers en alguns països de la Comunitat Europea ens recorda dia a dia aquest perill.

En l'àmbit sanitari hem subratllat les mancances de l'atenció psiquiàtrica, mancances que afecten un dels grups més febles de la nostra societat, i insistim que cal fer efectiva la integració de la salut mental en el sistema sanitari català i resoldre definitivament les transferències de servei entre administracions.

En l'àmbit penitenciari, per tocar un tema clàssic en els informes del síndic, ens referim a la problemàtica dels permisos dels reclusos i els progressos en la sanitat. Però hem de destacar avui que, malgrat els esforços que s'han fet –recordo, per exemple, recentment, la inauguració de Brians número 2–, davant la persistència de la massificació, és imperiós de continuar en la mesura del possible la política de noves construccions penitenciàries.

La conjuntura econòmica desfavorable també posa en perill el règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans, i ho fa amb un increment de les demandes i una

disminució dels recursos disponibles. A l'hora de fixar prioritats en la despesa demanem que no es perdi de vista que un eventual fracàs del sistema públic de Seguretat Social es traduiria immediatament en un augment de la població marginada, cosa que cal evitar per tots els mitjans al nostre abast.

La marginació és novament objecte de consideració en aquest Informe; s'han fet passos importants per combatre socialment mitjançant l'ús de recursos públics allò que és un problema de tota la societat. Però és indubtable que encara som molt lluny d'assolir una resposta social suficient davant de situacions escandaloses de marginació. En aquest punt hem volgut fer ressaltar una situació, la dels drogodependents i del seu entorn familiar, en què es planteja situacions de gravetat extrema. Per afrontar-les hem fet una crida a una major col·laboració entre les administracions i a una resposta solidària de la societat sencera.

I per últim, en aquest repàs de situacions en què l'actuació dels poders públics és, en opinió nostra, més urgent, recordem les mancances pràctiques en el dret a l'ús de la llengua catalana, en particular en les relacions orals amb funcionaris de l'Administració perifèrica de l'Estat a Catalunya.

Com vostès han pogut veure, senyores diputades, senyors diputats, els problemes que abordem en l'Informe són molts més que els que aquí he recordat. De fet, en l'apartat de conclusions de l'Informe se'n compten fins a quaranta-quatre. En totes aquestes conclusions i en les seves valoracions que sobre el grau de respecte als drets fonamentals i el funcionament de les nostres administracions fa l'Informe ens ratifiquem en aquest acte d'avui.

I abans d'acabar permetin-me que aprofiti aquesta primera compareixença davant del plenari per posar-me a disposició de tots vostès i al mateix temps per demanar el seu suport en la tasca que, per mandat del nostre Estatut d'autonomia, té encomanada el Síndic de Greuges, de defensar la dignitat de la persona i els drets inviolables que li són inherents.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, honorable senyor síndic de Greuges.

Ara el debat prosseguirà amb les intervencions dels representants dels grups parlamentaris, les quals seran, com a duració màxima, de quinze minuts; per ordre de menor a major. Pel Grup Parlamentari Popular, té la paraula la il·lustre diputada senyora Dolors Montserrat.

La Sra. MONTSERRAT: Gràcies, senyor president. Il·lustres senyores i senyors diputats, aquest és el cinquè Informe de la Sindicatura de Greuges en què a aquesta diputada que els parla li correspon fixar el posicionament en representació del Grup Parlamentari Popular.

El passat dia 29 d'abril vàrem debatre en comissió l'Informe corresponent a l'any 1992 en presència de l'honorable síndic senyor Cañellas, acompanyat per l'adjunt al síndic, senyor Enric Bartlett, i pels seus assessors, senyor Arbiol, la senyora Rovira i el senyor Soler. A tots vostès, i

en especial a tot l'equip que pertany a la Sindicatura, vull fer-los arribar la nostra sincera felicitació per la fidelitat, en l'Informe, al tarannà i a l'esperit que va presidir l'actuació del molt honorable síndic senyor Rahola, al qual vàrem retre homenatge el passat dia 17 de maig en aquest Parlament.

El Grup Popular valorem globalment l'Informe positivament i li donem suport. Passem, doncs, a analitzar aquest pols del nostre país i dels problemes i preocupacions dels nostres conciutadans mitjançant l'estudi de les queixes rebudes, de les 2.492 actuacions portades a terme per la Sindicatura i per les recomanacions a les conclusions i pel contingut reflexiu del llibre segon.

Crec, senyores i senyors diputats, que la realitat reflectida en aquest Informe ens indica clarament que la societat, els ciutadans, a casa nostra, pateixen directament tot un seguit de situacions que els comporta viure d'una forma angoixant i que, a mesura que avancin nous problemes, més angoixant serà. Com no ha de sentir angoixa un ciutadà co-neixedor que les lleis atorguen a les administracions el privilegi que els seus actes siguin immediatament executius, i veu com les seves denúncies per infraccions urbanístiques, per no respectar normes de plans o molèsties ocasionades per activitats classificades, cauen en cul de sac i veuen frustrades les seves legítimes pretensions? Com no ha de sentir angoixa un ciutadà que es troba envoltat en un medi ambient agressiu i ple de sorolls que no deixen descansar ni dormir quan arriba a casa seva? Soroll de trànsit en carrers, carreteres o bé autopistes que travessen molts nuclis –i vos-tès, tots ho saben– molt densos i es troben, fins i tot, despro-veïts de bandes protectores antisoroll. Queixes de ciutadans a les policies locals, que queden dormint el son dels justos perquè els equips de govern municipal consideren altres tasques més importants. On és, doncs, la qualitat de vida? Com no ha de sentir angoixa el ciutadà de veure el retard en l'arranjament d'edificis que pateixen patologies estructurals com l'aluminosi, la piritosi i d'altres, i veu reduïda la propietat del seu pis a un coeficient de participació en el valor del sòl? I davant d'aquests problemes, persones grans, pensionistes, aturats es troben en una situació angoixant en comprovar que els cau una allau de despeses que no correspon ni de bon tros als imports de les seves pensions.

Llegia aquest cap de setmana una carta a *El Periódico* d'un ciutadà de Badalona que denunciava l'Ajuntament del seu municipi amb motiu de l'impost dels béns immobles corresponent a unes «vivendes» construïdes durant els anys 85 i 86 per Adigsa i concedides a persones o famílies de baix nivell adquisitiu. Ara, després de tots aquests anys de no cobrar-los l'impost de l'IBI, l'Ajuntament vol cobrar-lo, i vol cobrar el període 86-89 a aquestes famílies tot d'una, abans no finalitzi aquest any, i segons es diu en la carta, el principal són 250.000 pessetes més els interessos creditats. Crec que el ciutadà es mereix una raonada explicació, tal com bé ha dit fa pocs minuts l'honorable síndic senyor Cañellas. Per què el ciutadà ha de patir aquesta angoixa fiscal inesperada i tot d'una? Quina culpa té de la situació d'endeutament creixent i la pressió fiscal de les administracions?

Motiu d'angoixa és i són els embargaments de comptes i de sous per tal de cobrar, les diferents administracions, multes o bé retards en els impostos, mentre que el ciutadà veu com s'incrementen els mesos i mesos quan es tracta de cobrar factures de servei o material de l'Administració; mesos i anys transcorren per poder cobrar els imports corresponents a expropiacions de terrenys.

Crea angoixa a les famílies veure com no s'arriba per poder pagar el rebut de l'aigua davant la gravitació dels cà-nons públics sobre el consum de l'aigua. Poc es va avançar l'any passat; esperem, doncs, que enguany l'Administració sigui més respectuosa. Angoixa per buscar pis de lloguer o de compra i que s'ajusti a la realitat dels salaris que es perceben o de les febles economies familiars. Va creixent l'angoixa i una gran preocupació a les famílies a l'hora de buscar el primer lloc de treball per als seus fills o filles, o bé la incertesa de poder mantenir el lloc de treball del cap de família, bé sigui el pare o la mare, davant la davallada econòmica que pateix el nostre país.

L'honorable síndic, en l'Informe, posa especial atenció a la secció de treball i pensions; són les prestacions socials, d'una banda, i la creació d'ocupació i formació i la protecció per desocupació, d'una altra. En l'Informe insta a mantenir l'increment de les pensions més baixes en proporció major que les més altes i en percentatges superiors a l'augment del salari mínim interprofessional. Crec que l'honorable síndic i la societat han pogut comprovar la prioritat i voluntat perquè això sigui una realitat per part del Grup Popular, en el nostre programa, i que des de l'oposició ho reivindicarem i hi treballarem.

En relació amb la situació d'atur, s'insisteix en la necessitat de potenciar la formació ocupacional i formació professional, amb la implicació de les empreses com a solució més eficaç. Tots els indicis preveuen que al llarg d'aquest any arribarem a quatre milions d'aturats a tot l'Estat i afectarà de manera molt greu a Catalunya. Vull manifestar la nostra preocupació i aportació de mesures encaminades a crear llocs de treball mitjançant ajuts a la petita i mitjana empresa i al camp agrari, demostrat en el contingut de les nostres propostes de resolució presentades en els debats d'indústria, comerç i turisme i en el debat d'agricultura, aquí, en el nostre Parlament, i que el Govern va rebutjar, o que, en propostes aprovades i encaminades a millorar aquests desajustaments, per desinterès, el Govern practica el que és conegut per *oídos sordos*.

El Govern, per manca de previsió i de suport sistemàtic a una determinada política econòmica i per manca de solidaritat en temes punyents, deixa al marge part de la nostra societat, abocada al fracàs i a la desesperació. Quina raó té l'honorable síndic quan diu que la marginació, que rarament es queixa perquè fins i tot ha perdut l'esma per fer-ho..., ens demana que sigui aquesta qüestió de la nostra màxima consideració; els malalts d'atenció psiquiàtrica, els malalts de la sida, la situació dels drogodependents i el seu entorn familiar, la situació dels ciutadans estrangers en el nostre país, en especial d'aquells que pateixen fam i que han patit fam i

les precàries condicions d'una vida que foragiten dels seus propis països; els presos, els ex-presos que són marginats, són fills també de marginats i probables pares i mares de marginats i els reclusos són en gran part el producte d'una societat injusta. És ben sabut, però, i cal repetir-ho, que l'Administració de justícia no té els mitjans suficients i que la funció rehabilitadora de les presons no és pas una realitat. En l'Informe al Parlament de 1989, el llibre segon estava dedicat a la marginació; ara, cinc anys després, el síndic torna enrere en el repàs i ens remarca la gravetat de la qüestió, avui. A la ciutat de Barcelona es produí un descens espectacular de marginats al carrer gràcies a mesures adoptades per la Conselleria de Benestar Social i pel mateix Ajuntament i principalment durant la preparació i celebració dels Jocs Olímpics. Què ha passat? Què està passant? Malauradament, hi tornen a ser tots i més, al carrer.

En relació amb menors, l'honorable síndic ressalta la necessitat d'aprovar una llei bàsica de protecció de la infància. Voldria recordar avui i aquí que, en el posicionament de l'any passat corresponent a 1991, el Grup Popular recordava que aquest Parlament va aprovar per unanimitat la Proposició no de llei de modificació de la Llei 14 de 1984, article 34, de designació del càrrec d'adjunt al síndic per a la defensa dels drets dels infants. El Grup Parlamentari Popular, davant el nombre de queixes i tenint en compte que els infants són, sens dubte, un dels grups socials més indefensos que existeix avui dia a la nostra societat, patidors de maltractaments que rebien i reben, tant psíquics com físics —explotació laboral, submissió, explotació sexual, prostitució infantil—, demanava ja en l'anterior Informe poder gaudir d'un informe específic sobre investigació, al llarg d'aquest any, en defensa dels drets dels infants i la possibilitat de crear la figura, contemplada per llei, d'adjunt al síndic per a la defensa dels menors. El Grup Parlamentari Popular creiem que seria bo, i ben segur que ajudaria a millorar la manca..., i la situació en els jutjats, per tal d'agilitar tramitacions d'adopcions, i la descoordinació i duplicitat de serveis en matèria de protecció als menors. El síndic responia, en una pregunta en comissió, que estava obert a crear la figura, però, per raons pressupostàries, de moment és inviable. Tot i la sensibilitat del síndic, primava la limitació de recursos existents a la institució. Des de l'oposició instarem i esmenarem els propers pressupostos per tal que la institució pugui disposar de la dotació pressupostària suficient per tal de portar a terme la tasca que per mandat del nostre Estatut d'autonomia tenim encomanada, de defensar la dignitat de la persona i els drets inviolables que li són inherents.

El Grup Popular prenem consciència, una vegada més, de les conclusions esmentades en l'Informe i en el recull del llibre segon, per tal de continuar treballant i col·laborar a millorar el benestar dels nostres conciutadans. Les forces polítiques tenim, en una societat democràtica, responsabilitats que no podem defugir: uns, des del Govern, i d'altres, a l'oposició. Si volem ser mínimament fidels a la cultura dels drets humans, que afirmo que és la nostra, no podem defugir de lluitar per l'eficàcia, de lluitar per millorar i constatar

aquestes realitats, bé sigui en el Govern de la Generalitat, el Govern central o bé el municipal.

Sols em resta agrair la tasca desenvolupada i desitjar a l'honorable síndic senyor Cañellas, en nom del Grup Parlamentari Popular, molts encerts en el seu mandat, per bé de tots els catalans.

Res més i moltes gràcies, senyor president.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora Montserrat. Pel Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya, té la paraula la il·lustre diputada senyora Magda Oranich.

La Sra. ORANICH: Gràcies, senyor president. En nom del Grup d'Iniciativa, ens posicionarem sobre l'Informe i la tasca realitzada pel Síndic de Greuges durant l'any 1992. En primer lloc voldríem dir que valorem molt positivament tant la tasca com l'Informe, i el que lamentem és que avui no es pugui trobar entre nosaltres l'anterior síndic de Greuges, que durant tants anys va dur aquesta tasca important per al poble de Catalunya. De totes maneres, cal recordar que el seu Informe va ser la tasca darrera que ell va poder fer per ajudar a millorar les condicions socials del nostre poble. I des d'aquí també voldríem agrair..., a les persones que amb ell varen col·laborar, molt especialment al senyor Elies Rogent i a la senyora Fayos.

Dit això, passarem a veure, de manera molt breu, quins són els punts que més ens han «frapat» del seu Informe i quins són els punts que creiem que més s'ha de lluitar per millorar la nostra societat.

Diu el Síndic —i en aquest sentit li ho volíem agrair, perquè hi coincidim molt clarament, i aquesta és la nova tesi que avui a Europa es posa en marxa— que de vegades la simple aplicació de la llei, el fet d'aplicar només la llei vulnera els drets humans, perquè no sempre estan vulnerats els drets humans quan s'apliquen lleis contra els drets humans, sinó que la mala administració, fer les coses malament produeix situacions molt greus. Per això el síndic ha parlat aquí de la mala administració. I aquesta no només és una paraula d'ell, sinó que és una paraula que ja el mateix Tractat de Maastricht té en compte quan parla de la figura del Defensor del Poble —del Síndic de Greuges a casa nostra— i, per tant, creiem que hem d'anar més enllà.

Tenim unes societats —les nostres, les que es diuen civilitzades— que de manera teòrica respecten els drets humans. Però figures com aquesta han d'anar més endavant, per veure com l'aplicació d'aquestes lleis que teòricament respecten els drets humans vulneren dia a dia posicions de les persones, que no fan més que agreujar les dificultats i, sobretot, les desigualtats de la nostra societat.

El Síndic segueix la mateixa estructura dels informes d'altres anys, i en aquest sentit també ho valorem positivament, i fa menció d'una sèrie de consideracions, alguna de les quals li agraim especialment. Quasi —ell diu— sempre són temes recurrents. Són temes recurrents perquè un any rere l'altre, malauradament, el Síndic els ha de plantejar.

I un d'ells —el primer al qual ell avui també ha fet esment— és el tema de l'objecció de consciència. El Síndic es pronuncia per una modificació de l'actual Llei d'objecció

de consciència, i així es va pronunciar a la Comissió, a preguntes dels diputats, el dia que va comparèixer davant de la Comissió del Síndic de Greuges d'aquest Parlament. I el Síndic fa referència, també, a la Proposició de Llei que vam fer des d'aquest Parlament per majoria i que vam tenir l'ocasió de defensar en el Parlament espanyol aquesta mateixa diputada i altres dos diputats d'aquesta cambra, que va ser rebutjada allà, però el síndic diu, i així se'ns va pronunciar, que espera que se solucioni la problemàtica que l'actual Llei d'objecció de consciència està creant en els joves, amb aquesta nova creença de la pau: que no es respecta suficientment.

El Síndic també fa referència a un problema que de sempre ens ha preocupat i que creiem que és un problema actual en la nostra societat, que és el tema del racisme i el tema dels immigrants. Cert és que hem de prendre mesures preventives; no cal esperar situacions més greus per solucionar aquest problema que és creixent, no només a casa nostra, sinó a tot Europa. El Síndic fa una sèrie de consideracions de tipus humà molt importants, no només quant al tema de la problemàtica dels estrangers aquí, sinó dels problemes humans que de tot això se'n deriven, quant, bàsicament, al reagrupament familiar d'aquestes persones, que estan, per motius econòmics, vivint aquí, a casa nostra.

El Síndic diu –i sobre això aquesta mateixa diputada li va fer una pregunta, i li demanàvem, des d'aquí, que tingui potser una postura una mica més dura en relació, sobretot, amb el que diu la mateixa Organització Mundial de la Salut–, també ens diu que cal respectar els seus costums. Nosaltres entenem que hi ha un tipus de respectes..., de costums que atempten directament contra els drets humans o directament contra els drets de la dona, com són problemes que s'estan produint a casa nostra i que es produiran massivament en un futur –esperem que no gaire, però que a altres llocs d'Europa ja s'han produït–, com és el tema de les mutilacions sexuals de les nenes d'origen africà. Aquest és un tema que entén aquesta diputada i el seu Grup Parlamentari..., amb el qual no podem ser especialment comprensius. No podem ser especialment comprensius perquè, per no caure en una situació de racisme, pensem que podríem caure en una situació de sexisme que seria tan greu com la que volem solucionar.

En aquest sentit –i posteriorment, ja, a la compareixença del síndic de Greuges a la Comissió, i que a preguntes d'aquesta diputada ens va contestar que calia ser comprensiu amb aquestes actituds–, va aparèixer l'Informe de l'Organització Mundial de la Salut, condemnant de manera clara i contundent, a petició dels mateixos països africans, aquestes pràctiques greus a què, en aquests moments, en el món, han sotmeses vuitanta milions de dones. Per tant, entenem que aquest és un tema que hem d'abordar, és un tema en el qual no podem tancar els ulls, i que no podem ser en absolut comprensius.

Hi han altres punts de l'Informe del síndic que també ens han «frapat» i que també estem d'acord amb la manera que els tracta. Hi ha un punt important, que és el de les sancions

de trànsit i el tema tributari. Entenem que el síndic tracta de manera molt acurada aquest tema, que recorda a les administracions que les sancions no són per recaptar diners però que s'han de complir tots els requisits. I entenem també que el síndic, en aquest sentit, no practica una demagògia, que podríem dir «barata», quant que, evidentment, els ciutadans no volen pagar les multes, però el que diu..., no que no s'hagin de pagar, sinó que s'ha de complir estrictament el que marca la llei. I sovint veiem com moltes de les administracions, en aquest camp, no han complert els requisits que marca la llei i que normalment els ciutadans han de complir i, per tant, també han de complir, encara més especialment, les administracions.

Fa referència a un punt que també atempta directament contra el tema dels drets humans, que és el de l'habitatge. I el síndic diu, de manera contundent, i també en aquest sentit hi estaríem molt d'acord, que en l'actual societat nostra no es compleix el mandat constitucional, el mandat de l'article 47, quan diu que tots els ciutadans tenen dret a un habitatge digne. Això, tots ho sabem, que no és cert, que s'han de modificar les lleis; esperem que en el futur el Parlament espanyol modifiqui per fi la Llei d'arrendaments urbans. El Síndic en fa especialment menció: que els ciutadans no tenen diners per accedir avui als pisos de lloguer, i menys de propietat, i demanem, evidentment, a les administracions públiques que tinguin en compte els drets fonamentals dels ciutadans a l'habitatge, perquè, sense aquest dret, molts dels altres no són més que paraules buides.

Parla també el Síndic del tema tributari i fa referència al tema dels rebuts de l'aigua. Ens vam pronunciar l'any passat també de manera clara; és clara la postura del meu Grup en aquest sentit, quant a rebutjar les taxes tan importants que sovint es posen en el mateix rebut de l'aigua.

Fa menció també dels temes de la marginació de la nostra societat, i de dos temes que considerem també importants, bé que alguns d'ells minoritaris en la societat, però sí que fan que, realment, aquesta societat no tiri endavant; un d'ells, la salut mental. I fa referència el síndic, en el seu Informe, i també li voldríem agrair especialment, a una moció que es va aprovar en aquest Parlament a fi i efecte de modificar el tema de la salut mental a casa nostra, moció que havia sigut presentada pel Grup d'Iniciativa per Catalunya i votada per tota aquesta cambra.

Fa referència també al tema de les presons i al tema de la sida. Aquest és un tema recurrent, i em temo que l'any que ve en tornarem a parlar i que cada any en tornarem a parlar, perquè el tema de les presons és un tema punyent a casa nostra. És un tema tan punyent a casa nostra que és un tema de notícia permanent, i tots sabem en aquests moments les polèmiques que sovint existeixen entre el mateix Govern de la Generalitat, institucions penitenciàries i alguns jutges penitenciaris que en la seva aplicació, sovint –no tots, però– no respecten els drets dels reclusos. L'any passat ja en vam parlar i se'n va parlar també a la Comissió del Síndic de Greuges. No..., sembla injust, al nostre Grup Parlamentari, que uns reclusos gaudeixin d'uns drets, per l'existència

d'una jutge de vigilància penitenciària amb criteris diferents, i que alguns dels jutges tinguin uns criteris molt restrictius, en contra dels drets humans, que, en aquest cas, entenem que a més s'aplica a serveis penitenciaris de la Generalitat de Catalunya.

El tema de les presons és, però, un tema que no pensem que podem tenir solucionat a casa nostra. És un tema que hi ha una massificació, la mateixa marginació a la societat fa que cada vegada hi hagi més presos, i aquest és un tema que entenem que, per desgràcia..., creiem que, any rere any, haurem de tractar, i com es veu la contradicció, per una banda, de protegir la societat de determinats delinqüents i, per altra banda, l'obligació que tenim com a democràcia de protegir els drets humans d'aquests reclusos.

I parla també el Síndic –sobre aquest cas..., penso que també el nostre Grup ho valora com una postura valenta– del tema dels permisos penitenciaris. Perquè explica el síndic –i entenem que aquesta seria l'única solució del problema– que, en tot cas, els permisos penitenciaris s'han d'aplicar sempre de manera personal a cada reclus, després d'un estudi important; que no es poden donar de manera massificada ni es poden donar de manera individualitzada, perquè aleshores es produeixen a la nostra societat incomprendiments greus injustificades de reclusos amb penes greus, especialment d'agressions sexuals, que surten al carrer al poc temps de ser empresonats.

Hi ha un punt que ens «frapa» molt especialment i que malauradament encara és vigent a la nostra societat, i jo crec que els que hem lluitat durant molts anys per una democràcia, i alguns de més edat que hi van lluitar en moments durs..., és realment de vergonya que avui dia existeixen aquests problemes, que són el tema de militars que van lluitar a favor de la democràcia –per tant, de la República, durant el període republicà– que avui dia encara tenen problemes per cobrar les seves pensions. Aquest és un tema punyent i que aquest sí que jo espero que l'any que ve no n'haguem de tornar a parlar, perquè, venir-nos, després de quaranta anys, amb requisits –com el mateix síndic en fa menció– que si s'ha passat un mes o no s'ha passat un mes per gaudir –per gaudir– d'una situació que altres que no l'haurien hagut de tenir en gaudeixen, això ens sembla realment «frapant» i, realment, a tots els que hem cregut en la democràcia i que vam estar a favor de tota la gent reprimida en aquelles èpoques, ens fa mal de veure, sincerament. És un tros, per sort, no massiu, però esperem que se solucioni, no per la mort dels que van lluitar en el període republicà, però sí pel reconeixement que van lluitar per una millora de la societat i, en tot cas, per una societat democràtica.

Hi han molts altres punts de què el Síndic fa menció. En tractaré, finalment, i per no allargar-me, dos que creiem que són també fonamentals. Un d'ells és el de la justícia. No cal dir..., i al Síndic no li ha calgut investigar gaire per saber que el tema de la justícia no funciona en el nostre país. Fa especialment menció de les queixes de justícia, que moltes d'elles la Sindicatura no les pot tramitar, però són normalment massives.

Però el síndic fa menció d'un punt que creiem que no n'hauríem d'estar parlant si la reglamentació fos diferent. Fa menció positiva, com així ho va fer el nostre Grup Parlamentari, del tema del judici ràpid, però el síndic ha començat a tenir aquest any –i això és nou– queixes per la no-assistència del fiscal a determinats judicis de faltes. I volem recordar que el nostre Grup Parlamentari, juntament amb Esquerra Republicana i el Grup Popular, vam intentar que aquesta cambra presentés recurs d'inconstitucionalitat per aquest fet. Se'ns va dir que no i se'ns va dir que eren problemes menors; aquests problemes menors que, precisament, volem defensar. I, clar, durant l'any, a partir de la Llei de mesures urgents, de 30 d'abril del 92, que ja s'ha començat a aplicar, el síndic ha començat a tenir queixes. Ha tingut queixes perquè els ciutadans més indefensos han arribat als judicis de faltes sense que el fiscal acusi en nom seu i, naturalment, això produeix una indefensió que, a la llarga, esperem que d'alguna manera es pugui solucionar aquest tema.

I finalment, el Síndic fa menció del tema de la llengua catalana. Aquest tema també és recurrent. L'any passat es va fer un llibre especial sobre el tema de la llengua, i va ser molt dur el síndic l'any passat; va ser molt dur quan va dir que els drets de llibertat d'expressió dels catalans estaven conculcats quan no ens podíem expressar a tot arreu en català. Entenem que aquesta també és la manera que ho veu el síndic aquest any. Quan es parla dels drets lingüístics volem recordar que no són mai els drets lingüístics del personal de l'Administració, sinó que és el dret lingüístic dels administrats, dels ciutadans, a parlar en la seva llengua. I aquest dret, avui dia, a casa nostra, encara no està totalment reconegut, i especialment..., sí que està reconegut teòricament, però a la pràctica, i molt especialment als organismes perifèrics de l'Estat, molt sovint els ciutadans encara no s'hi poden dirigir en català. En fa menció en el tema de l'Administració de justícia i, pel que fa referència a la llengua, el síndic tracta aquest any, com també ho va fer l'any passat, el tema universitari.

A la universitat no s'avança en el tema de l'ensenyament com s'avança en els altres camps. No s'avança pel districte compartit i no s'avança –ahir m'ho explicava un professor universitari– perquè sovint, en les classes, el sol fet que hi hagi alguna persona provinent d'altres districtes universitaris obliga les universitats a fer les classes en castellà. Això seria un retrocés important; entenem..., i esperem que l'any que ve no es torni a parlar d'aquest tema, però molt em temo que, quant a parlar dels drets lingüístics dels catalans, encara, durant bastant d'anys, l'haurem de tractar.

Entenem que el tema dels drets humans, que, al cap i a la fi, és el que tracta el síndic, és important. Aquests dies s'està fent un fòrum sobre els drets humans a Viena, i es demana a nivell internacional el fet de crear un comissariat de Nacions Unides per als drets humans. Avui més que mai entenem que aquests són importants, perquè es pot ser transigent en molts temes, però en el que no es pot ser mai transigent és en el tema dels drets humans. Però, realment –i

ho vull repetir—, esperem que, en aquesta futura Europa comunitària, aquesta futura Europa que vol ser un exemple de drets humans, pugui haver-hi una coordinació de tots els síndics de Greuges —també del nostre, de Catalunya— i que..., puguin veure fer la millor tasca, en un futur, a Europa i a tot el món, per solucionar el problema de la ciutadania, a fi i efecte de tenir una societat on no hi hagin tantes marginacions.

Gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora Oranich. Pel Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula l'il·lustre diputat senyor Pueyo.

El Sr. PUEYO: Senyor president, senyors diputats, senyores diputades, aquesta sessió anyal de presentació de l'Informe de l'honorable síndic i de discussió subsegüent per part dels grups parlamentaris no és, des del punt de vista del meu Grup parlamentari, i crec que tampoc des del punt de vista de cap dels altres grups, no és —dic— una sessió simbòlica ni una sessió rutinària. La importància de la Sindicatura, del síndic i de les seves activitats, la defensa dels drets fonamentals i llibertats públiques dels ciutadans, encomanada per l'article 35 del nostre Estatut, justificaria per ella mateixa la transcendència i importància que nosaltres atorguem a aquesta sessió; sessió que constitueix la segona part d'una reunió prèvia —com s'ha comentat anteriorment per part dels altres oradors— de la Comissió de la Sindicatura de Greuges, del 29 d'abril, en la qual el representant del meu Grup, l'il·lustre senyor Portabella, ja va realitzar un breu posicionament del Grup d'Esquerra Republicana i va realitzar algunes preguntes sobre temes que ens preocupen especialment i que apareixen reflectits en l'Informe de la Sindicatura, temes alguns dels quals han estat també plantejats pels oradors que m'han precedit, com els problemes derivats de la realització dels anomenats «judicis ràpids», els problemes derivats de l'aplicació de multes de trànsit i dels embargaments subsegüents, o bé problemes mediambientals poc tractats i poc regulats, com és la incidència del soroll, o bé la manca de concreció de determinats drets fonamentals, com és el dret a l'habitatge.

L'Informe de l'honorable síndic, l'Informe de la Sindicatura, té una singularitat especial enguany, perquè, com ha reconegut el senyor Cañellas, com ha dit fa uns moments en aquesta mateixa tribuna, assumeix i resumeix el treball realitzat pel recentment traspassat senyor Rahola, l'elogi del qual nosaltres, doncs, hem fet en altres ocasions i, naturalment, avui ens sumem a aquest elogi i a aquest recordatori global que la cambra fa de la seva tasca i de la seva personalitat.

Pel que fa als dos llibres, el primer correspon a les actuacions de la Sindicatura durant 1992, aquestes 2.492 actuacions, i el segon —que, com sempre, també és un llibre força interessant— recull algunes de les conclusions, les conclusions principals a què anyalment es va arribant en els informes corresponents al període del segon mandat del síndic Rahola. Algunes d'aquestes conclusions són extraordinàriament interessants, i seria bo de referir-nos-hi posteriorment.

La lectura de l'Informe, el seguiment de l'Informe és, jo diria, gairebé agradable: l'Informe està excel·lentment estructurat, es llegeix bé, està molt ben classificat, i això, en suma, no és pas alguna cosa que pugui dir-se en general de tot el que en podríem dir-ne la literatura oficial. Per tant, d'entrada, per moltes raons que després ampliaré, la posició del Grup d'Esquerra Republicana és favorable, àmpliament favorable a l'hora de votar aquest Informe.

Voldríem destacar, però, algunes qüestions, referides a la presentació que n'ha fet l'honorable senyor Cañellas en aquesta tribuna, aquesta referència que ha fet al que ell anomenava, d'una manera molt gràfica, les patologies de les actuacions de les administracions públiques, aquesta dialèctica eficàcia-ineficàcia, que els ciutadans perceben amb molta freqüència, inclinada de la banda de la lentitud, de la banda de la ineficàcia; aquesta dialèctica entre les necessitats financeres de les administracions públiques i la pressió fiscal sobre els ciutadans. I en aquest sentit, voldria referir-me a una de les conclusions de l'Informe, en què es diu que sovint les multes de trànsit es converteixen no en una mesura disciplinària —que és allò que hauria de ser, que és allò que són inicialment—, sinó en una font d'ingressos dels ajuntaments. Temes que a nosaltres també ens preocupen i que apareixen en l'Informe, com la referència a l'objecció de consciència, al tractament desigual i sovint discriminatori per a aquells joves que opten per l'objecció de consciència —i nosaltres també voldríem manifestar la nostra preocupació i la nostra solidaritat activa i passiva amb aquells joves que opten per la via de la insubmissió—; temes com el dels ciutadans estrangers, la integració al sistema de salut mental, la situació de perill o de crisi del sistema públic de seguretat social, les mancances pràctiques en l'ús de la llengua catalana: en la conclusió de l'Informe de l'any passat el síndic ens deia encara, referint-se a l'ús de la llengua catalana: «El procés de normalització lingüística no tan sols no es pot donar per finalitzat, sinó que actualment sembla detectar-se'n un cert esllanguiment...», i la denúncia, com ha fet anteriorment el síndic i algun dels altres oradors que m'han precedit, de l'actitud, diguem-ne, pretoriana d'alguns membres de l'Administració perifèrica de l'Estat, que posen inconvenients a l'ús oral, essencialment, però també escrit, com és lògic, de la llengua catalana.

També voldríem destacar la conveniència, des del nostre punt de vista, d'aprofitar la possibilitat que la modificació, l'any 1989, de la Llei del síndic, ens va obrir de crear la figura d'un *ombudsman* infantil, d'un síndic o d'un adjunt, d'un síndic adjunt per a temes de la infantesa; m'agradaria recordar que estats europeus com Noruega en tenen des del 1981; en realitat, Noruega té un síndic específic per als infants, amb una llei i un funcionament propis; que hi ha resolucions del Parlament europeu i del Consell d'Europa favorables a la creació d'aquesta figura, i dir també que, per a nosaltres, la figura del fiscal de menors no cobreix tot l'espai que un síndic infantil o un síndic de la infantesa hauria de cobrir, perquè la figura del fiscal de menors està molt més lligada, d'una manera molt més específica, al món judi-

cial i al món de la infància amb risc. A més a més, tenim una resolució d'aquest Parlament, d'octubre de 1987, i entenem que, naturalment, el Parlament no només ha d'assumir la conveniència de la creació d'aquesta figura, sinó que ha d'assumir les responsabilitats financeres, les necessitats financeres, les necessitats d'infraestructura de la Sindicatura, per tal que això pugui convertir-se en una realitat, perquè, ho repeteixo, és una previsió que ja apareix en la modificació que aquesta mateixa cambra va realitzar l'any 89 de la Llei del Síndic.

Ens agradaria també dir, referir-nos amb el mateix èmfasi –probablement no amb tant d'ímpetu ni amb tant d'encert com ha fet anteriorment la senyora Oranich– als temes que s'han produït darrerament en relació amb casos de mutilacions genitals en filles d'immigrants africans. Entenem que aquest, per exemple, seria un bon camp d'actuació per a aquesta figura d'adjunt al síndic que proposem, i també entenem que l'Administració de Catalunya i la mateixa Sindicatura haurien d'actuar amb decisió per evitar noves situacions d'aquest cas. Nosaltres també creiem que hi ha un concepte d'universalitat dels drets humans; en aquests moments se celebren a Viena les sessions d'una conferència internacional, com vostès saben, i aquest és un dels temes de debat centrals que apareixen i que continuaran apareixent en aquesta conferència.

Finalment, també voldríem dir que, com a grup polític, a nosaltres ens resulta evident que l'Informe de la Sindicatura presenta, proposa, planteja una radiografia bastant exacta de la realitat del país, de l'estructura social de Catalunya, de les reclamacions dels ciutadans i de la seva, de vegades, darwiniana lluita per la vida –no la de l'Administració, sinó la dels ciutadans, evidentment. Ens correspon, als grups polítics d'aquesta cambra, entenem –almenys, nosaltres assumim aquesta responsabilitat–, inserir aquesta radiografia en el marc d'un diagnòstic global i en el marc, naturalment, de les nostres competències i de les nostres obligacions legislatives. És evident que aquesta radiografia té molt a veure, es desprèn, en gran mesura, d'una determinada política econòmica general i d'un determinat model social, d'ascens social, de triomf, que ha predominat en els anys vuitanta, que han estat els anys d'expansió i predomini del model del triomfador, i, per tant, els anys de pitjor situació per a aquells que es troben en el llindar de la pobresa, per a aquells que es troben en l'espai de la marginació o, per exemple, per a la gent jove, sovint privada de drets fonamentals efectius, com són el dret al treball o com són el dret a l'accés a la «vivenda». En el marc d'aquesta política econòmica general és evident que algunes de les imputacions, de les anàlisis que ha realitzat el Síndic són inseparables d'aquest marc general: el tema de la pressió fiscal, duríssima sobre el particular i, en especial, sobre el petit empresari agrícola i ramader i sobre la petita i mitjana empresa; la situació de drenatge fiscal de Catalunya, que afecta la disponibilitat de recursos per part de l'Administració pròpia; la constant destrucció de teixit industrial i l'elevació constant i progressiva de l'atur, amb una incidència especial a Catalunya.

Finalment, ens agradaria citar, si més no, dues o tres de les conclusions del llibre segon –que, com he dit, recullen les conclusions del segon mandat del síndic Rahola–, perquè algunes constitueixen gairebé divises, lemes que podrien fixar-se com a punts d'actuació, com a objectius d'actuació d'aquesta cambra. Per exemple, quan es diu: «és necessària una acció decidida del Govern per aconseguir una Administració més eficaç», o quan es diu: «Els drets fonamentals a la vida, a la llibertat, a la dignitat de la persona i a la igualtat esdevenen meres declaracions formals si el ciutadà no pot accedir a gaudir d'altres drets més pròxims i quotidians, com el dret a un habitatge digne o adequat», o quan es diu: «L'acció de lluita contra la pobresa ha de ser comunitària i s'ha de traduir a la voluntat pública i privada de solidaritzar-se amb els sectors de població més desafavorits; cal sensibilitzar la societat perquè se substitueixi el concepte d'assistència pel de solidaritat.»

I bé, senyors diputats, senyores diputades, per no allargar la meua intervenció, en representació del Grup d'Esquerra Republicana, concloc anunciant, com feia en un principi, el nostre vot favorable a l'Informe del Síndic, felicitant el nou síndic i l'equip de la Sindicatura... (*Pausa.*) Bé, doncs, certament he tingut un lapsus reglamentari: no hi ha votació, però això no obsta perquè deixem de manifestar el nostre posicionament favorable, la nostra valoració favorable i positiva de l'Informe que ens ha presentat i defensat l'honorable síndic.

Senyor president, senyores diputades, senyors diputats, moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Pueyo. Pel Grup Parlamentari Socialista, té la paraula l'il·lustre diputat senyor Abelló.

El Sr. ABELLÓ I ALFONSO: Senyor president, senyores i senyors diputats, un any més discutim en aquest plenari l'Informe presentat pel Síndic de Greuges. En nom del nostre Grup, voldria, en primer lloc, tenir un record per l'honorable senyor Frederic Rahola, l'anterior síndic de Greuges, el primer síndic nomenat per aquest Parlament, i el nostre Grup vol, aquest record, també fer-lo extensiu a tot l'equip i a la tasca realitzada en l'anterior mandat. Creiem que amb el senyor Frederic Rahola es va començar una etapa molt important en aquest país, que és la configuració d'una institució que vetlli pels drets i per les llibertats dels ciutadans. També en aquesta primera sessió que ens ha fet el síndic de Greuges, el senyor Anton Cañellas, li voldríem donar la benvinguda. Nosaltres, el nostre Grup espera i desitja que en aquesta nova etapa també la institució estigui al servei dels ciutadans, en les seves relacions amb l'Administració i en la defensa dels drets i les llibertats.

Per tant, ens trobem ara amb un Informe que podríem anomenar de transició, on una part important del treball està realitzat per l'anterior síndic de Greuges i pel seu equip, però que hi ha algunes iniciatives i algunes noves idees iniciades per aquest equip. Per tant, la valoració que el nostre Grup faci haurà de moure's en aquestes noves coordenades d'una etapa de transició.

Voldríem començar la valoració d'aquest Informe tractant un dels temes que el síndic avui, en la seva exposició, ha fet aquí, i que també està contingut en l'Informe. Estem parlant de la situació dels treballadors estrangers a Catalunya, de la situació de la immigració. Nosaltres estem d'acord amb la valoració que en fa l'Informe; té una importància essencial; en aquests moments, que el síndic s'ocupi d'aquesta qüestió, aquest Parlament ja ho ha fet creant una comissió d'estudi per conèixer quins són els problemes i quina és la situació dels treballadors estrangers a Catalunya, i és cert que en aquests moments estem davant d'una nova etapa, en la mesura que després de l'aprovació de la Llei d'estrangeria i del Reglament hi ha hagut la regularització d'una part molt important dels treballadors estrangers que hi havia a Catalunya i a l'Estat espanyol, i també amb l'aplicació, aquest any, del que ha estat denominada la política de quotes. Nosaltres creiem que segueixen havent-hi problemes, que és necessari agilitzar els permisos de residència i de treball i que cal resoldre d'una vegada per totes els problemes del reagrupament familiar, però que aquestes noves polítiques d'immigració, de regularització i de quotes donen una perspectiva diferent de solució d'aquests problemes.

El nostre Grup, de totes maneres, també voldria que en els brots de racisme i de xenofòbia que hi ha al nostre país hi hagués una actitud segurament més activa per part del Síndic i del seu equip i, per tant, hi hagués més actuacions d'ofici, que creiem que és important que se n'ocupi el Síndic, donat que estem davant de col·lectius socials on la defensa dels seus drets i de les seves llibertats moltes vegades és problemàtica.

El segon tema que voldríem abordar en aquest Informe és el que fa referència a l'habitatge. Jo crec que de l'Informe se'n desprenen dues qüestions que per al nostre grup tenen importància: en primer lloc, la insuficiència d'habitatges de promoció pública, i en segon lloc, una qüestió que en els darrers mesos ha estat debatuda a bastament al Parlament, fa referència a tot el que se'n diu patologies estructurals, fonamentalment el problema de l'aluminosi. Per part del Síndic en el seu Informe es diu que es treballa molt lentament per part de l'Administració de la Generalitat a l'hora de solucionar els expedients que hi ha. Jo crec que una informació que sortia ahir als mitjans de comunicació és molt clara en aquest sentit: es parlava que, dels 33.000 expedients que en aquests moments hi ha en tràmit al voltant de patologies estructurals, només 1.300 expedients han estat solucionats. Per tant, creiem que aquesta és una qüestió que s'hauria d'abordar amb més profunditat.

La tercera qüestió que nosaltres volem posar damunt de la taula en aquest debat de l'Informe és el que fa referència als problemes mediambientals. A nosaltres ens ha sorprès que en general els problemes de medi ambient que preocupen cada dia més als ciutadans, que han estat assolits per la major part de grups polítics d'aquesta cambra en els seus programes i en les seves actuacions, tinguin tan poc tractament, no solament a l'Informe sinó en les queixes que fan els ciutadans. Els problemes de protecció de la costa i del li-

toral, dels residus tant industrials com urbans, de la contaminació dels rius, de la protecció de l'entorn, etcètera, trobem que hi han molt poques queixes i també trobem, en aquest sentit, que hi han poques actuacions d'ofici. Creiem que aquesta és una qüestió que en els successius anys caldrà resoldre, caldrà que els ciutadans presentin queixes d'actuacions que afecten profundament la seva qualitat de vida, però també caldrà que des de la institució del Síndic es preocupi actuant d'ofici.

En aquest sentit, lligant amb aquestes qüestions mediambientals, voldríem parlar de la problemàtica de l'aigua. Aquí, el nostre Grup vol felicitar l'actuació que ha tingut el Síndic actuant de mitjancer entre les administracions i la plataforma cívica de l'aigua. Creiem que aquesta és una de les tasques fonamentals del Síndic en aquestes qüestions i, des d'aquest punt de vista, creiem que en aquesta nova etapa que s'obre en aquests moments caldrà aprofundir també en totes aquestes queixes al voltant del rebut de l'aigua.

A l'Informe també es tracten les qüestions que fan referència a la sanitat. En aquests moments queden algunes qüestions importants per resoldre. Els ciutadans han assolit en els darrers temps millores importants a la sanitat pública en aquest país i a la resta de l'Estat, però encara es troba en l'Informe algunes qüestions que caldrà resoldre. En primer lloc, el retard en alguns sectors amb les llistes d'espera, la necessitat que els equips d'atenció primària s'implementin en el conjunt del país més ràpidament. La necessitat d'avançar en la reforma de la salut mental, i després una qüestió en què incideix fortament l'Informe és la manca de coordinació i col·laboració entre les diferents administracions públiques i l'òrgan tècnic de drogodependències. Creiem que aquests són els aspectes essencials des del punt de vista de les queixes dels ciutadans i de les actuacions de la Sindicatura en el camp de la sanitat.

En el camp dels menors, hi ha una coincidència essencial en l'Informe en la necessitat que es reguli millor i més àmpliament la política de menors. De totes maneres, nosaltres voldríem incidir en tres aspectes que per a nosaltres són cabdals. En primer lloc, la dispersió de competències entre dues conselleries de la Generalitat, en concret entre Benestar Social i Justícia, que nosaltres estem convençuts —com ho hem assenyalat en altres ocasions— que dificulta les polítiques integrals de la infància i, per tant, des d'aquest punt de vista, aquest és el primer element que creiem que dificulta la necessitat d'una política global respecte a la infància i els menors.

La segona qüestió que es tracta en l'Informe és la que fa referència als centres menors dependents de la Generalitat, i en concret del Departament de Justícia. Segurament, ens trobem amb una situació paradoxal: són centres amb unes molt bones instal·lacions, en general amb molts bons professionals que els atenen, però ens trobem amb centres que la major part d'ells tenen molt pocs menors i, per tant, tot aquest conjunt de serveis tècnics que estan a disposició dels menors amb problemes d'aquest país no es poden aprofitar. Nosaltres creiem que s'hauria d'obrir un debat entre els di-

ferents sectors afectats i, evidentment, portar-ho aquí al Parlament per resoldre aquesta situació que en els darrers mesos i sobretot en els darrers anys ha estat preocupant.

Finalment, en el tema dels menors voldríem plantejar una qüestió que ho hem debatut en algun altre informe i creiem que en aquests moments que s'obre una nova etapa hauríem de tornar a plantejar. I és la necessitat que la modificació que va fer aquest Parlament per unanimitat de la Llei del Síndic de Greuges, donant potestat al Síndic de nomenar un adjunt per als temes dels menors, es pogués avançar. Hi va haver unanimitat en el Parlament, en la modificació de la Llei, hi ha unanimitat de tots els grups parlamentaris en la necessitat d'aquesta figura, donat que ens trobem davant de col·lectius com el dels menors i dels infants, que tenen greus problemes a l'hora de defensar els seus drets, i per tant, des d'aquest punt de vista, nosaltres voldríem emplaçar el nou síndic per a la solució d'aquest problema, perquè estem convençuts que tindrà el recolzament de tots els grups parlamentaris.

Finalment, el darrer aspecte que voldríem plantejar és el que fa referència a la qüestió de la justícia, en concret a dos aspectes: al món penitenciari i a la Llei de 30 d'abril, la coneguda com a Llei de mesures urgents de la reforma processal o dels judicis ràpids. No hi ha dubte que aquesta va ser una reforma que ja estava demanada per part de tots els sectors, tant des del punt de vista de la judicatura, de la fiscalia, com dels advocats i també dels usuaris de l'Administració de Justícia. El nostre Grup, segurament, difereix amb altres grups en la mesura que considerem globalment positiu el balanç de l'aplicació d'aquesta Llei, almenys per les dades que en aquests moments tenim, perquè els ciutadans tarden menys a ser jutjats i no creiem que es vulneri els seus drets. En tot cas, del que estem convençuts és que abans, quan els judicis ràpids no existien, es vulnerava molt greument els drets dels ciutadans, que és la necessitat d'una justícia ràpida, i que entre la celebració del judici i el fet delictiu no hi hagués un temps de tanta separació. I també, no hi ha dubte, que la reparació a les víctimes, en què abans es tardava molts anys, en aquest sentit els judicis ràpids han avançat. Nosaltres estem convençuts que cal encara desenvolupar més mesures de reforma processal per tal que la justícia ràpida no solament sigui un avenç en els judicis ràpids sinó també en els altres sectors i en els altres tipus de judicis.

Finalment, respecte al món penitenciari, no hi ha dubte que aquest sempre ha estat un motiu d'atenció a l'Informe del Síndic de Greuges. Nosaltres hem reconegut alguns avenços en els darrers anys en la política penitenciària, però creiem que l'Informe del Síndic de Greuges segueix sent massa optimista quant a la situació penitenciària a Catalunya. No hi ha dubte, que en aquests moments, ens podem fer encara preguntes molt concretes. Podem encara parlar de massificació a la presó Model? Hi ha prou treball penitenciari a les presons de Catalunya? És satisfactòria la situació de les dones internes amb fills a les presons catalanes? Funciona, realment, la rehabilitació? O són suficients els programes d'atenció i millora a l'assistència sanitària als

interns? Jo crec que, en general, a aquestes preguntes i bastants més la resposta clarament ha de ser negativa. Per tant, des del nostre punt de vista, creiem que es necessari avançar molt més en resoldre els greus problemes penitenciaris que tenim a Catalunya.

Respecte a la qüestió que es planteja també a l'Informe sobre els permisos penitenciaris, nosaltres ja vam manifestar en el seu moment, en el debat que hi va haver en Comissió, que estem d'acord que qualsevol reforma que es faci sobre els permisos penitenciaris ha de tenir en compte que els permisos penitenciaris són un element cabdal a l'hora de la rehabilitació dels interns, i que qualsevol política de rehabilitació i de reinserció de les persones que estan privades de llibertat ha de tenir els permisos penitenciaris com a element cabdal. Per tant, des d'aquest punt de vista, nosaltres estem d'acord amb les opinions que s'emeten a l'Informe i, evidentment, en desacord amb les opinions que des d'alguns sectors es llancen per la necessitat de suprimir aquests permisos penitenciaris.

Per tant, senyores i senyors diputats, el nostre Grup, tenint en compte les observacions que fèiem en començar aquest informe que estem en una etapa de transició amb un nou síndic i que, per tant, i en els propers mesos hi haurà noves idees i noves iniciatives per tal de relançar la institució, fem, seguim fent una valoració global positiva d'aquest Informe. Nosaltres estem convençuts que aquesta institució té un paper cabdal a Catalunya en defensa dels drets i de les llibertats dels ciutadans i també en defensa d'aquests drets i les llibertats en les seves relacions amb l'Administració.

Res més i moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Abelló. Pel Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula l'il·lustre diputat senyor Viñas.

El Sr. VIÑAS: Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, hem llegit l'Informe detingudament, hem escoltat la intervenció del senyor síndic i hem arribat també, com tots els grups que m'han precedit, a una valoració global francament positiva de tot l'Informe que ha presentat la institució del Síndic.

En aquests moments, com a cosa positiva, jo diria que la gent sap, que la gent coneix què és la institució del Síndic. Cada vegada les preguntes que es dirigeixen i les peticions que s'hi dirigeixen van més ben encaminades i això fa també que les respostes puguin ser molt més efectives. Jo penso, doncs, que la institució del Síndic ha calat veritablement dintre de la societat catalana. El síndic passat, el síndic anterior i el seu síndic adjunt, certament, van treballar bé; nosaltres els retem també aquest agraïment. I diria de cara a l'actualitat que també em sembla positiu el manteniment, per part del nou síndic, de l'estructura dels dos llibres quant a l'Informe, que ja havia portat a terme l'anterior síndic, la seva sistematització per temàtiques, la seva classificació, tot això francament ens sembla positiu.

Passaré breument a enumerar els punts que ens semblen més importants. Per exemple, hem parlat del servei militar. Ha parlat d'una cosa força sentida aquests dies, com és l'ob-

jecció de consciència i la prestació social substitòria. Hauríem d'adequar, penso, la llei a les noves posicions dels nostres joves, tota vegada que aquí al Parlament ja vam aprovar una proposició no de llei sobre aquest tema. Ha sortit el tema dels estrangers, problemàtica que és evident, i les seves queixes. L'any passat ja van existir-ne, i moltes. A més, ens hem trobat amb casos actualment de xenofòbia i de racisme. És cert que la Llei d'estrangeria pot haver tingut unes certes mancances, però ha marcat –jo diria– una pauta, ha sigut un inici; és cert que l'any 92 molts estrangers van voler regularitzar la seva situació, però, com molt bé diu el senyor síndic en l'Informe, aquest curt termini que tenien per a la legalització hauria de mirar d'ampliar-se, perquè és importantíssim poder per part d'aquesta gent tenir un reagrupament familiar, que és una de les coses que més pot fer de cara a una inserció dintre de la comunitat que els acull.

Quant al problema de l'urbanisme, parla del tema de l'aluminosi, que ha estat un tema important. De les mesures que ha fet l'Administració; unes mesures que, segons ha dit i es recull a l'Informe, són favorables tot i que potser s'haurien d'agilitar els plans d'inspecció, la remodelació, etcètera.

L'Informe del senyor síndic se centra, pel que fa a l'habitatge, en dos aspectes fonamentals: les dificultats per accedir a un habitatge i les patologies estructurals –l'aluminosi en particular, la piritosi, etcètera. Respecte al primer punt, després de reconèixer els esforços dels poders públics per facilitar l'accés a l'habitatge, manifesta que el problema de fons és econòmic, degut a l'encariment de l'habitatge en relació amb els ingressos d'un ampli sector de la nostra població. Posa de manifest, també, la poca incidència que tindrà la nova deducció, pel lloguer, de l'IRPF, degut a les limitacions referents als rendiments de subjectes passius i a les quantitats satisfetes en concepte de lloguer.

Pel que fa a les patologies estructurals, relaciona les actuacions dutes a terme i destaca l'atenció especial que ha prestat la Generalitat a aquest problema. El Síndic de Greuges diu: «El conjunt de mesures previstes s'orienten únicament a la rehabilitació d'habitatges i exclouen el supòsit de nova construcció d'edificis enderrocats per raons de seguretat.» Nosaltres creiem que, si bé és cert que hi ha un conjunt de mesures destinades a la rehabilitació d'habitatges, aquestes no són les úniques, i també s'estan portant a terme actuacions que tenen per finalitat l'enderroc i la construcció de nous habitatges.

El tema de carreteres –un tema poc important– incideix en les possibles contradiccions entre reserves de sòl urbanístic, que és una competència de la Generalitat, i els traçats de carreteres estatals. En aquest cas concret, i per la poca definició de la Llei estatal de carreteres, pot existir aquesta problemàtica, però ben poc hi podem fer. En el cas de les nostres carreteres, les possibles contradiccions tenen un àrbitre comú, que és l'honorable conseller, i a més el funcionament està reglat correctament en la nova Llei de carreteres, en tramitació parlamentària.

Quant al tema de l'ensenyament, és cert que el nostre Grup ha acceptat la nova Llei, la LOGSE, però voldria re-

marcar que vivim la inquietud, juntament amb els ciutadans, degut al dèficit pressupostari que se'ns dona amb la posada en marxa d'aquesta Llei.

L'àmbit tributari... –la pressió fiscal, certament, és una cosa que no agrada a ningú. Han sortit nous conflictes, noves queixes: em sembla una bona mesura per part de l'Administració poder explicar, si més no..., o que expliqui les despeses públiques.

El consum de l'aigua i la nova taxa del rebut, tot això ha estat un tema aquests dies de molta incidència, i penso que ha estat una actuació molt positiva, per part de la institució del Síndic, aconseguir una reunió entre, d'una banda, la plataforma i, d'altra banda, les institucions.

Estem d'acord, en el tema de sanitat, sobre atenció primària, que sembla que comença a funcionar prou bé. Quant a l'atenció psiquiàtrica, potser la més pobra dintre de la sanitat, és un problema –diria jo– de coordinació entre institucions i societat. És un problema de conscienciació. El senyor síndic parla diverses vegades d'aquest problema de conscienciació; en el cas dels drogoaddictes torna a incidir-hi. De tota manera, precisament en la Comissió de Política Social, quant al tema de salut mental, es va debatre el tema de psiquiatria, sobretot pel que fa referència a internaments, períodes d'internament, etcètera. I en aquests moments hi ha un marc legal que recull bastant moltes de les coses que es formulen en l'Informe.

Quant a l'atur, certament un problema greu, una de les sortides que podem trobar és la formació professional dels joves i ocupacional.

Quant al problema de les drogodependències, sobretot en els casos de gravetat extrema, hi ha d'haver una crida a les institucions. És aquí on abans feia referència jo..., és un tema semblant al de salut mental, en el qual és important que hi hagi una correlació i unes bones relacions entre les institucions i la societat; per tant, un problema de conscienciació. Jo diria que el tema del malalt psiquiàtric és exactament igual.

Quant als drets lingüístics, en els drets lingüístics dels ciutadans hi ha certament unes mancances, sobretot pel que fa referència a les administracions perifèriques, sobretot la de Justícia i la d'Hisenda.

Sistema penitenciari: ha millorat l'assistència sanitària dintre del món penitenciari. I una cosa que també ha sortit: que els delictes que han pogut cometre presos en els seus permisos de cap de setmana o del temps que sigui, de cap manera ens han de fer tornar endarrere en la nova posada en marxa de concessió de permisos. No podem de cap manera anar a una negació d'això: al revés, el que hem de mirar és que aquestes escletxes, les petites fissures que poden haver provocat un mal funcionament, hem de mirar que se solucionin, però jo crec que és important aquesta mesura i s'ha de tirar endavant.

Quant al llibre segon, simplement recalcar que és un recull de conclusions dels anys 89, 90 i 91, amb les deficiències que encara queden, però també amb l'eficàcia de molts dels aspectes tocats per la nostra Administració pública.

Entenem, d'altra banda, que aquesta presentació de l'Informe arriba en un moment que és de transició entre la institució del Síndic, per part dels sortints i de l'entrant, per la qual cosa el que volem és desitjar al nou síndic molts èxits en la seva tasca i estimular-lo i esperonar-lo a treballar força i bé, que, en definitiva, això és el que li agrairà tot el poble de Catalunya.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Viñas.

Ha acabat aquesta sessió específica, per la qual cosa s'aixeca la sessió i passem a la següent.

(Són dos quarts de dotze del matí i sis minuts.)